

5. Pripetljaj v stolnici

Ustanovitelj Opus Dei — življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

31. Okt. 2017

↗ Nazaj na kazalo

Iz ljubezni do književnosti je Jožefmarija čas, ko je bil prost predavanj in študija, posvečal branju. Videli so ga, kako si je zapisoval posamezne misli ali odlomke. Kot vodja je imel dostop do knjižnice Kraljevega semenišča sv.

Karla, v kateri »je končala tista slavna zbirka knjig, ki jo je z velikimi izdatki in razumnostjo v Rimu nabral nadvse spoštovani gospod Manuel de Roda, ki jo je kasneje še povečal v Madridu, ko je bil državni tajnik njegovega veličanstva.«^[1] Znašel se je torej kakor vrabec v prosu in ni zanemaril priložnosti, ki se mu je ponudila s tem, da je imel pri roki toliko tako izbranih knjig. Spričo tega se je v njem prebudila neznanska žeja po kulturi, ki jo je tešil s književnimi in duhovnimi klasiki. K počitku je legal pozno in si odtegoval čas za spanje. Ob večerih so bogoslovci pod nadzornikovimi vrati videli migotajoč in negotov soj sveče, namreč vse sobe v Sv. Karlu niso imele električne napeljave.^[2]

V plodovitem dvoletnem obdobju se je naužil branja. Kasneje Jožefmarija ni imel več na voljo toliko časa niti tako ugodne priložnosti za tovrstne knjige, razen občasno, ko je moral

pogledati v kakšno klasično delo. Poglobil se je v branje mistikov in asketov ter skrivaj proučeval delovanje milosti. Na poseben način pa so mu bila všeč dela sv. Terezije.

Junija 1923 je predmete četrtega letnika teologije opravil z najvišjo oceno in s tem zaključil študij licenciata na papeški univerzi.^[3]

Nastopil je trenutek, da se loti svojega civilnega študija, skladno s tem, kar je bilo predvideno, preden je zapustil logronjsko semenišče, da bi študij zaključil v Zaragozi.

Premestitev je implicitno vključevala dovoljenje škofa Škofije Calahorra - La Calzada za študij prava v Zaragozi, namreč od časa Leona XIII. dalje so bili škofje pristojni za to, da klerikom odobrijo ali odrečejo obiskovanje laičnih univerz. In ni še minilo mnogo časa, odkar je 30. aprila 1918 Sveta konzistorialna kongregacija izdala navodila za »preprečevanje velikih nevarnosti,

ki, kot je znano iz dolgotrajnih in žalostnih izkušenj, ogrožajo svetost življenja in čistost nauka duhovnikov, ki obiskujejo omenjene univerze«. ^[4]

Kardinal Soldevila, ki je popolnoma zaupal v Jožefmarijevo zvestobo njegovemu duhovniškemu poklicu in v trdnost njegovih doktrinalnih prepričanj, mu je potrebno dovoljenje podelil. ^[5] Razen tega pa je bil univerzitetni profesorski kader daleč od tega, da bi bil nekakšno gnezdo krivovercev.

Prav kmalu zatem je kardinal nepričakovano in tragično preminil. Ko se je 4. junija 1923 popoldne v avtu peljal na obisk proti mestnemu obrobju, so ga s streljanjem prerešetal nekateri anarhisti. Voznik in spremljevalec, ki je bil z njim v avtu, sta bila ranjena. Jožefmarija je šel bedet ob umrlem in molit za njegovo dušo. Vest je naslednji dan zapolnila

naslovnice časopisov. Vendar nikoli ni prišel na dan razlog niti identiteta storilcev. Skoraj dve leti je zaragoška nadškofija ostala *sede vacante*.

Poleti 1923 se je Jožefmarija v Logroñu pripravljala na izpit iz dveh predmetov, predvidenih pred začetkom študija prava: »Španski jezik in književnost« ter »Osnove logike«. Zjutraj se je dobival z nekim študentom po imenu José Luis Mena in skupaj sta ponavljala snov ter drug drugemu postavljala vprašanja iz književnosti.^[6] Sredi septembra sta šla v Zaragozo na izpit.

Gospod Carlos, arhidiakon, se je v tistem času pogosto videval s svojim nečakom in rad kramljal z njim. Prijatelj iz Logroña se spominja njegove prijaznosti in kako je njega in Jožefmarija pogosto povabil k sebi domov na malico. »Gospod Carlos je bil,« tako pripoveduje, »zelo zapovedovalen duhovnik.

Spominjam se celo, da smo malicali špansko čokolado in sladkorčke.«^[7] (V bistvu ni povsem jasno, katera naj bi bila skrivna povezava med strogim značajem kanonika in čokolado s sladkorčki.)

Po dogovoru s svojim stricem se je Jožefmarija odločil vpisati na Pravno fakulteto kot »neuradni« študent, kar bi mu omogočalo, da posluša predavanja, ne bi pa bil strogo obvezan k celotnemu programu letnika. Na ta način bi študij lahko opravljal z določeno svobodo in opravljal izpite junija ali na izrednih rokih v septembru. Tisti, ki pravijo, da je »študiral vzporedno« ali da je »izmenično« opravljal civilni in cerkveni študij, se ne izražajo povsem dosledno, kajti opravljal ju je zaporedno, se pravi, da je začel študirati pravo po tem, ko je zaključil četrti letnik teologije. Zato potek njegovega cerkvenega študija odseva red in neprekinjenost, medtem ko je

v spričevalu s civilne univerze videti presledke in razdrobljenost, kakor da bi študiral pod pritiskom, v okoliščinah, ki bi jih bilo težko predvideti ob vpisu na fakulteto.

S stričevim priporočilom se je šel o svojem študiju posvetovati h gospodu Carlosu Sánchezu del Río, takratnemu generalnemu tajniku univerze, na katerega je že ob prvem srečanju naredila globok vtis »izbrana osebnost« tega bogoslovca. Prav tako s posredovanjem arhidiakona je obiskal profesorja naravnega prava, ki ga je sprejel »s presenečenjem in zadovoljstvom«, kot sam priznava, »ko je videl bogoslovca, že proti koncu študija v semenišču, ki je nameraval vzporedno opravljati civilni in cerkveni študij, kar je bilo v tistem času vsekakor redkost«. ^[8]

Med predmeti, ki si jih je v prvem letniku izbral Jožefmarija, so bili

»naravno pravo«, ki ga je predaval Miguel Sancho Izquierdo; »temelji rimskega prava«, ki ga je poučeval duhovnik José Pou de Foxá; in »temelji kanonskega prava« pod vodstvom profesorja Juana Moneve y Puyola.^[9] Ti trije profesorji so sestavljali triumvirat izjemne intelektualne ravni. Njihov vpliv je bil zelo pomemben pri razvoju Jožefmarijeve osebnosti in pri njegovem pridobivanju izostrene pravne miselnosti. Učenec je z njimi kmalu sklenil prisrčno in trdno prijateljstvo.^[10]

Po božji previdnosti je tisto leto 1923/1924 poslušal predavanja iz kanonskega prava obenem na civilni in na cerkveni univerzi, kar mu bo koristilo pri izpolnjevanju njegovih bodočih ustanovitvenih nalog. Predstojnika omenjenih dveh káteder sta bila profesorja izjemnega kova, Juan Moneva in Elías Ger Puyuelo. Prvi je bil nosilec tega

predmeta na Pravni fakulteti, drugi pa ga je poučeval v petem letniku teologije.^[11]___

Oba sta svoje izredno znanje združevala z edinstveno težnjo k prodornosti ter izražanju v pregovorih in rekih. Gospod Elías, na primer, se je posluževal svojevrstnega pedagoškega pristopa, ki je pod živopisnostjo izrazja odseval kleno duhovniško razumnost. Jožefmariju se je vtisnilo v spomin nekaj njegovih izrekov, polnih hudomušnosti in zdrave pameti.^[12]___

Tudi domisljice njegovega kolega niso zaostajale po duhovitosti in posrečenosti. Gospod Juan Moneva je znotraj in zunaj zaragoških mejá predstavljal »*vox populi*«, čeprav so njegove bistroumnosti občasno mejile na čudaštvo. Gospod Juan je svojega študenta krstil z ljubkovalnim nadimkom

»duhovniček« in se ga spominjal vse do trenutka, ko se je dokončno poslovil od svojih prijateljev. Dejansko je Jožefmarija v nanj naslovljeni ovojnici prejel oznanilo o njegovi smrti, ki ga je lastnoročno napisal stari profesor. Očitno je gospod Juan – ki se ga je navada držala kot železna srajca – sam pripravil pisma z osmrtnicami ter naročil svojim domačim, naj jih kasneje oddajo v poštni nabiralnik.^[13]

Iz govora njegovega nekdanjega študenta ob prejemu častnega doktorata v Zaragozi dne 21. oktobra 1960 so te ganljive besede, iz katerih veje pogrebna molitev:

Danes bi želel s prisrčnim spoštovanjem v spomin priklicati imena mnogih odličnih pravnikov, ki so tukaj bili moji učitelji; toda dovolite mi, da omenim vsaj enega izmed njih in z njegovim imenom zaznamujem hvaležno priznanje, ki ga dolgujem vsem in vsakemu

posebej. Govorim o profesorju po imenu Juan Moneva y Puyol. Med vsemi mojimi takratnimi učitelji je bil on tisti, s katerim sem bil najtesneje povezan in iz tega odnosa se je med nama rodilo prijateljstvo, ki je živelo tudi pozneje, vse do njegove smrti. Gospod Juan mi je večkrat izkazal prisrčno naklonjenost in zmeraj sem imel v čislih velik zaklad trdne krščanske pobožnosti, globoke življenjske poštenosti ter tako obzirne kot čudovite ljubezni, ki jo je zakrival za nekatere varljiv plašč njegove ostroumne ironije in mladostne prikupnosti. Gospoda Juana in drugih svojih učiteljev se ganjen spominjam; Bog je njemu in drugim, ki so kakor on že odšli s tega sveta, podelil plačilo večne blaženosti.^[14]—

Prijateljstvo med nadzornikom v Sv. Karlu in gospodom Elíasom je bilo kratko, saj je ta umrl novembra 1924. Kljub temu pa ni nikoli pozabil

zgodbice, ki jim jo je oktobra prejšnjega leta, na začetku predavanj povedal gospod Elías: Nekoč je živel trgovec s cimetom. Proizvod je kupoval v strokih in ga v krogelnem mlinu drobil v fin prah. Krogle so se obrabile in treba je bilo v Nemčiji naročiti nove. Čas je mineval. Nadomestnih delov ni bilo, cimet pa je čakal na mletje. Neki prijatelj je videl, kako je žalosten, in je trgovcu svetoval, naj v bližnjem potoku nabere nekaj naplavljenih prodnikov v velikosti neuporabnih krogel, jih vstavi v mlin in jih več dni vrtil in vrtil, ne da bi dodal cimet.

Tako je tudi storil in po dveh tednih ugotovil, da so se prodniki z drgnjenjem in trkanjem med seboj obrusili ter postali tako gladki kot mlinske krogle iz Nemčije.

Profesor je napravil kratek premor, se obrnil k Jožefmariju in dodal:

»Tako Bog obdeluje tiste, ki jih ljubi.
Me razumeš, Escrivá?«^[15]

Od tod je Jožefmarija povzel nauk, da Bog trenje z bližnjimi uporablja za to, da bi zgladil ostrine našega značaja. V naslednjih letih je o tem dogodku strogo molčal, izvzemši neko nejasno omembo »težke neprijetnosti« iz časa semeniških let v Zaragozi.^[16] Vse kaže na to, če se zadržimo ob tem premisleku, da anekdota o mlinu za cimet skriva nekaj zelo težkega in bolečega. Eden od sošolcev, Jesús López Bello, omenja »govorice o nekem sporu« med njim in nekim drugim bogoslovcem.^[17] In neki drugi gojenec Koncilskega semenišča, ki dogodek vnaprej oceni kot »nepomemben pripetljaj«, pripoveduje, da »je neki semeniščnik, odrasel mož iz Rioje, ki naj bi imel čez štirideset let in ki je bil, kot je sam pravil, tajnik deželnega glavarja v Buenos Airesu, ko je živel še v Argentini, izzval Jožefmarija in prišlo

je do soočenja s silo«. ^[18] Francisco Artal Ledesma je moža brez dvoma poznal, saj dodaja, da »je bil izid dogodka posledica lastnosti obeh udeležencev«. Bogoslovec iz Rioje je bil vsiljiv in »sposoben kogarkoli spraviti ob živce«, Jožefmarija pa »kljub svoji mladosti nezmožen nasilnega dejanja«.

Najzanesljivejši očividec je bil rektor, ki v knjigi *De vita et moribus*, na listu z Jožefmarijevim imenom površno opiše dogodek, ki mu je sam prisostvoval, in njegove posledice:

»Sprl se je z g. Juliom Cortésom in naložena mu je bila ustrezna kazen, katere sprejetje in izvršitev je bila njemu v slavo, saj je bil po moji presoji njegov nasprotnik tisti, ki je prvi in močnejše udaril ter zoper njega izrekel grobe, klerika nevredne besede in ga v moji navzočnosti žalil v stolnici.« ^[19]

Na Jožefmarijevo nejevoljo je potrebno gledati skladno z njegovo občutljivostjo in razen tega upoštevati, da je bil vodja v Sv. Karlu ter da je bil posvečen v nižje redove. Zadnjikrat, ko se je zapletel v spor z udarci, je bilo v Barbastru s »Svinjsko taco«. Žalitve tega moža so ga morale spraviti s tira. Odzval se je z besedami, drugi pa se ga je lotil z rokami.

Čeprav je bila njegova obramba upravičena, je Jožefmarija prekoračil meje dostojnosti, v besedah in dejanju. Udarec je tako globoko obžaloval, da je izgubil duhovni mir in je moral svojo dušo v pismu odpreti Gregoriju Fernándezu, svojemu nekdanjemu duhovnemu voditelju in prorektorju semenišča v Logroñu. Dne 26. oktobra 1923 mu gospod Gregorio odgovarja:

»V duši obžalujem tvoj prepir z Juliom, ne toliko zaradi njega, saj

nima kaj dosti izgubiti, kot zaradi tebe. Verjamem, da je bilo s tvoje strani neizogibno, vendar si želim, da se ne bi bil nikdar znašel v takšnem položaju, da bi se moral braniti s tako prepričljivimi argumenti. Vem za plemenitost tvojih čustev in prepričan sem, da v tem trenutku ne hraniš v srcu niti najmanjšega sledu zamere [...]. O tej zadevi ne smeš govoriti z nikomer razen z Bogom.«^[20]

Nasveta se je držal in stvar zakopal v svoje srce. Šele po njegovi smrti je pri iskanju po njegovih papirjih prišlo na dan še več podrobnosti, ki to zgodbo dopolnjujejo:

»Med dokumenti,« poroča msgr. Javier Echevarría, »smo našli vizitko bogoslovca, ki je izzval spor v stolnici, na kateri je bilo zapisano tudi delovno mesto v bolnišnici Rdečega križa v nekem mestu na jugu Španije. Mož je pod svojim

imenom, Julio Cortés, zapisal le nekaj kratkih besed: ‘Obžalujem nadvse ponižno in brezpogojno. Mea culpa.’^[21]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] A. Ponz, *Viaje de España, op. cit.*, str. 1318. O Manuelu de Roda, ministru Karla III., ki je bil precej povezan z njegovimi nasveti za izgon jezuitov iz Španije, pravijo, da je – trmast kot dober Aragonec – svojo knjižnico zapustil Kraljevemu semenišču sv. Karla zato, da bi pokazal, da ni bil niti proti Cerkvi niti proti veri; da pa je bil proti jezuitom, je bilo že znano.

^[2] Prim. Agustín Callejas, AGP, RHF, T-02861, str. 4; Aurelio Navarro, AGP, RHF, T-02863, str. 1; Francisco

Moreno Monforte, AGP, RHF, T-02865, str. 3.

^[3] Prim. *Dodatek IX; Libro de notas de exámenes, op. cit.*, l. 151; *Libro de certificados de estudios*, 1. knjiga, l. 348, št. 693.

Za licenciat na različnih fakultetah papeške univerze je bilo treba opraviti: tri letnike filozofije, dva letnika cerkvenega prava in štiri letnike teologije (prim. *Estatutos de la Universidad*, št. 39–42; *Reglamento académico ...*, *op. cit.*, čl. 37).

Obstajala je tudi t. i. *carrera breve*, ki so jo opravljali nekateri bogoslovci in je obsegala le dva letnika teologije.

^[4] »Boletín Eclesiástico Oficial del Arzobispado de Zaragoza«, letnik LIX, št. 5 (11. 3. 1920), str. 134–135.

Prim. tudi navodilo *Perspectum est Romanos Pontifices* papeža Leona XIII. (21. 7. 1896) in motu proprij

Sacrorum Antistitum Pija X. (1. 9. 1910).

[5] Msgr. Peralta, škof v Vitorii, pravi: »V tistem času je bila odločitev, da je svojemu cerkvenemu študiju dodal študij prava na Univerzi v Zaragozi, priznana kot nekaj izvirnega, saj se to ni pogosto dogajalo, ker so le izjemoma nekateri dobili dovoljenje. Msgr. Escrivá de Balaguer je to dovoljenje prejel od kardinala Soldevile« (Francisco Peralta, AGP, RHF, T-06887, str. 2).

Prim. tudi: msgr. José López Ortiz, *Sum.* 5264; Javier de Ayala, AGP, RHF, T-15712, str. 3, ki dodaja: »Nekoč sem ga slišal pripomniti, kako zelo je bil hvaležen kardinalu Soldevili, ker mu je dovolil vzporedno študirati pravo in teologijo.«

[6] AGP, RHF, D-05194, str. 1.

[7] *Prav tam*, str. 2.

[8] Carlos Sánchez del Río, AGP, RHF, T-02853, str. 1; Miguel Sancho Izquierdo, PM, l. 141.

[9] Luis Palos, AGP, RHF, T-07063, str. 2.

Preostali trije predmeti, ki jih je vpisal v letu 1923/1924: politična ekonomija, splošna zgodovina španskega prava in špansko civilno pravo, obče in posebno (prvi letnik): prim. *Dodatek XII*.

[10] Álvaro del Portillo, *Sum.* 173; Javier Echevarría, *Sum.* 1884.

[11] Joaquín Alonso, *Sum.* 4598.

[12] Prim. José Luis Soria Saiz, AGP, RHF, T-07920, dodatek II; in AGP, RHF, D-15249.

[13] José López Ortiz, *Sum.* 5303; Álvaro del Portillo, *Sum.* 176; Javier Echevarría, *Sum.* 1885 in 1886.

[14] Prim. J. Escrivá de Balaguer, *Huellas de Aragón en la Iglesia Universal*, v: »Universidad« (1960) str. 3–4.

[15] Navaja Álvaro del Portillo, PR, str. 221; prim. tudi Javier Echevarría, PR, str. 176.

[16] Povezava je nekoliko nedoločena, vendar z nazornim opisom okoliščin: ***Ko sem bil še zelo mlad, je pripovedoval Jožefmarija, in sem bival v semenišču v Zaragozi, sem nekoč doživel hudo neprijetnost. V tistih dneh nam je profesor kanonskega prava začel pripovedovati tole zgodbo: Nekoč je bil trgovec, ki je kupoval cimet v strokih ... Tiste besede so mi zelo koristile. Zares, nihče ne bo postal svet zaradi Duhovnika Janeza iz Indije, temveč preko stika z ljudmi, ki jih imamo ob sebi*** (prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 221; in Javier Echevarría, PR, str. 176).

[17] Prim. Jesús López Bello, *Sum.* 6013.

[18] Francisco Artal, AGP, RHF, T-02858, str. 4.

[19] Rokopisna zabeležka rektorja, Joséja Lópeza Sierra. Prim. *Dodatek X*, 5; tudi Álvaro del Portillo, *Sum.* 147.

Julio Cortés Zuazo je bil star 43 let in je bil gojenec koncilskega semenišča; opravil je študijski program, imenovan *carrera breve* (ki je bil namenjen tistim, ki so vstopili v semenišče precej starejši ali so imeli težave s študijem). José López Sierra je bil član komisije – v kateri so bili tudi Miguel Carnicer, Luis Latre in Blas Navascués –, ki ji je predsedoval pomožni škof, kateremu je kardinal Soldevila naročil, naj preuči »zadovoljivost nauka glede na red, za katerega se potegujejo naslednji gospodje ...« Na seznamu za nižje redove je naveden Jožefmarija z

oceno pozitivno, na seznamu za subdiakonatskega Julio Cortés Zuazo z negativno; podpisani so člani komisije in datum 29. 11. 1922 (prim. *Zapisnik posvečenja ob adventnih kvatrah 1922*, v škofijskem arhivu v Zaragozi).

[20] Pismo Gregoria Fernández Anguiana, 26. 10. 1923, AGP, RHF, D-15449.

[21] Javier Echevarría, *Sum.* 1865. Na vizitki je bilo natisnjeno: »Julio M. Cortés – kaplan tuberkuloznega sanatorija – »El Neveral« – Jaén«; in z roko zapisan datum: »8. 10. 1952« (prim. izvornik AGP, RHF, D-15282).

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/5-pripetljaj-v-stolnici/](https://opusdei.org/sl-si/article/5-pripetljaj-v-stolnici/) (31.
Mar. 2025)